

Nový súbor nástrojov na podporu národných programov boja proti TBC v EÚ a EHP

Eliminovanie TBC do roku 2030: čo je potrebné urobiť?

Údaje Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb za rok 2018 ukazujú mieru oznamovania TBC vo výške 10,2 na 100 000 v krajinách Európskej únie (EÚ) a Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP).

Aj keď miera neustále klesá, je potrebné podniknúť ďalšie kroky, aby sme do roku 2030 dosiahli ciele WHO „Stratégie eliminácie TBC“ - v krajinách s nízkym aj s vysokým výskytom. Bude si to vyžadovať ráznu a koherentnú reakciu.

V procese vývoja a implementácie národných strategických plánov a usmernení v rámci EÚ/EHP existujú značné rozdiely. WHO a niektoré európske členské štáty už predtým publikovali súbor nástrojov zameraný na poskytovanie metodických prístupov k návrhom národných strategických plánov. Potrebne sú však adresnejšie a podpornejšie prístupy, ktoré zahŕňajú odvážne a európske kontextovo špecifické ciele na podporu realizácie.

Na podporu tohto zásadného cieľa sme vytvorili Európsky súbor stratégií boja proti tuberkulóze, ktorý si objednala organizácia CHAFEA a ktorý je voľne dostupný a prístupný všetkým.

Súbor nástrojov stratégie boja proti TBC pre európske krajiny

Súbor nástrojov podporuje rozvoj alebo zlepšovanie národných plánov boja proti TBC poskytovaním aktuálnych pokynov o hlavných komponentoch Akčného plánu boja proti TBC alebo Stratégie boja proti TBC. Konsoliduje najnovšie dôkazy a odborné posudky zamerané na EÚ/EHP z 31 členských štátov EÚ/EHP.

Slúži ako praktický nástroj na rozvoj stratégií alebo akčných plánov boja proti TBC pre jednotlivé krajiny a na uľahčenie implementácie stratégie boja proti TBC na základe princípov z predtým publikovaného všeobecného súboru nástrojov WHO, Kolaboratívnej stratégie boja proti TBC pre Anglicko a Národného plánu boja proti TBC pre Holandsko. Cieľom tejto stratégie boja proti TBC je:

- Poskytnúť referenčný bod pre prioritné oblasti špecifické pre EÚ a EHP pre intervencie na zlepšenie kontroly a prevencie TBC;
- Podporovať plánovanie na národnej úrovni a pridelovanie zdrojov na základe odborne preskúmaných dôkazov a primárnych údajov;
- Poskytovať podporu pri mobilizácii záväzkov na vysokej úrovni a pri rokovaniach so skupinami zainteresovaných strán

Získanie a použitie vašej kópie súboru nástrojov

Európska stratégia boja proti TBC je praktický nástroj zameraný na všetkých odborníkov zaoberajúcich sa TBC, na informovanie o vývoji národných strategických plánov boja proti TBC a na posun krajín a Európy k eliminácii TBC.

Očakáva sa, že sa súbor nástrojov bude ďalej validovaný v európskom kontexte, pre ktorý bol navrhnutý, napríklad v prostrediach, ktoré majú a nemajú existujúci akčný plán alebo stratégiu boja proti TB, v prostredí s nízkym až stredným výskytom TBC, a v geograficky odlišných regiónoch (napr. východ a západ EÚ/EHP). Očakáva sa, že súbor nástrojov bude pilotovaná v rôznych situáciách.

Kópiu súboru nástrojov si môžete stiahnuť z našej webovej stránky e-detecttb.eu.

Ďalšie informácie získate e-mailom na adrese dominik.zenner@ucl.ac.uk.

Ako sme vytvorili súbor nástrojov: proces spolupráce

Proces vývoja a obsah súboru nástrojov E-DETECT TB Strategy Toolkit sa zamerl na stanovenie priorít v kľúčových oblastiach kontroly TBC a bol podložený portfóliom dôkazov v EÚ/EHP kontexte. Portfólio dôkazov pozostávalo z:

- Celoeurópskeho prieskumu národných plánov kontroly TBC a stratégií boja proti TBC vrátane stanovenia priorít v akčných oblastiach a prekážok pri implementácii intervencií na kontrolu a prevenciu TBC.
- Systematické preskúmanie preskúmaní dôkaznej bázy pre intervencie na kontrolu a prevenciu TBC
- Systematické preskúmanie a syntéza dôkazov o prekážkach a predpokladoch pri implementácii zásad, stratégií a pokynov pre kontrolu a prevenciu TBC
- Odborné stanovisko zástupcov programu EÚ/EHP a národných kontaktných miest získaných počas kľúčového stretnutia zainteresovaných strán, ktoré bolo zvolané v októbri 2018 v holandskom Leidene, a následného dialógu so zainteresovanými stranami.

Spolupracovali sme s celým radom zainteresovaných strán vrátane oficiálnych národných kontaktných miest a vedúcich programov kontroly TBC zo všetkých krajín EÚ/EHP, Európskej komisie, Európskeho centra pre kontrolu chorôb (ECDC), WHO Europe, ďalších odborníkov na TB a zástupcov občianskej spoločnosti, akademickej obce, a mimovládneho sektorom a sektorom občianskej spoločnosti.

Ako sme vytvorili súbor nástrojov: Budovanie konsenzu a zistenia

Napriek dostupnosti metodického sprievodcu WHO k vypracovaniu národného strategického plánu od roku 2015, zistenia z nášho celoeurópskeho prieskumu identifikovali značné medzery v rozvoji a implementácii stratégie, pretože 14 z 31 členských štátov EÚ/EHP nemalo zavedenú stratégiu na kontrolu TBC.

Po zvážení zistení z portfólia dôkazov sa odborníci dohodli na deviatich základných komponentoch národného plánu boja proti TBC alebo stratégie boja proti TB:

- Zvyšovanie povedomia o TBC medzi zdravotníkmi a inými poskytovateľmi
- Cieľové očkovanie BCG
- Zlepšiť starostlivosť a prevenciu proti TBC rezistentného na viacero liekov
- Sledovanie kontaktov
- Liečba infekcie kombinácie ochorenia HIV-TBC
- Riešenie TBC v skupinách s nedostatočnou starostlivosťou
- Cieľový skrining TBC vo vysoko rizikových skupinách
- Dozor a monitorovanie
- Školenie a rozvoj špecializovaných pracovných síl pre TBC

Z týchto základných komponentov sa ďalej pracovalo na troch:

- Zvyšovanie povedomia o TBC v komunite, a v rámci primárnej starostlivosti
- Získanie dosahu do skupín s nedostatočnou starostlivosťou
- Cieľový skrining TBC vo vysoko rizikových skupinách

Tieto oblasti boli podrobené ďalšiemu vyšetreniu nie preto, že sú dôležitejšie ako ostatné základné komponenty, ale kvôli praktickým prekážkam pri ich uskutočňovaní. Tieto tri komponenty a možné riešenia boli prediskutované na stretnutí v Leidene v októbri 2018 a sú podrobnejšie obsiahnuté v súbore nástrojov.

Pri rozhodovaní o tom, ktoré kľúčové komponenty sa majú zahrnúť do národnej stratégie alebo akčného plánu, by sa malo riadiť miestnou epidemiológiou a miestnymi znalosťami zainteresovaných strán z ich komunit. Prístupy založené na údajoch, ktoré využívajú národnú a regionálnu epidemiologickú analýzu registrov prípadov TBC na rutinné a rozšírené sledovanie, sú uvedené v súbore nástrojov.

ZRIEKNU Tie SA ZODPOVEDNOSTI: Obsah tohto dokumentu predstavuje iba názor autora a je jeho/jej výlučnou zodpovednosťou; nemožno to považovať za vyjadrenie názorov Európskej komisie a/alebo Výkonnej agentúry pre zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny (CHAFEA) alebo iného orgánu Európskej únie. Európska komisia ani Agentúra neprijímajú nijakú zodpovednosť za použitie informácií, ktoré sú tu obsiahnuté.

